NGÀY THỨ MƯỜI BẢY — 30 ANO 2247

NGÀY THỨ BẢY 13 SEPTEMBRE 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N°2706

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHAN KẾT-LỰC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-Y-LOAN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 130

ANNONCES

Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

4e page. — Une seule insertion . . . 0$20 la ligne
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$12 la ligne
Réclame dans la 1re page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants.

Tục ăn tết Trung-thu nên sửa đổi

Nước ta bây giờ đương buổi đổi cũ thay mới, cái phong trào cải-lương tràn trải cũng đã rộng, không những là công việc làm ăn, cách thức học hành, lớn thì việc cưới xin tang ma, nhỏ thì cách chào hỏi giao tiếp, đều sửa đổi theo lối mới, so với những điều ta trông thấy từ hai mươi năm về trước, thì thay đổi thật đã nhiều. Ở chỗ thành phố Hà-nội trước là kinh-đô của nước Nam, bây giờ lại là nơi thủ-phủ xứ Đông-pháp, người bản xứ tự hội cũng đông, khách ngoại-quốc vãng lai cũng nhiều, sự kiến văn cũng rộng hơn mọi nơi, sự cải cách cũng mau hơn mọi chỗ, thế mà xét ra, vẫn còn nhiều tục, không hợp thời, không ý thức, mà lại hay sinh ra nhiều sự không hay, tức như cái tục ăn tết Trung-thu này.

Tết Trung-thu bắt đầu từ bao giờ? Vì duyên cớ gì mà sinh ra? Thì không biết chắc được. Thần-tiên ngoại truyện có chép rằng vua Minh-hoàng nhà Đường, đêm rằm lên chơi cung trăng, thấy các nàng tiên múa hát, khi về mới dạy cung-nhân tập theo cách múa hát ấy, gọi là Nghê-thường vũ-y khúc. Không những là việc ấy hoang đường không đủ tin, mà cho có thật nữa, thì cũng chỉ là một việc phong lưu của một đời vua nước Tàu, đối với nước mình không có chút gì quan thiết.

Có người nói rằng mùa thu là mùa mát, mà giăng mùa thu lại sáng, đêm hôm ấy thật là thăng-cảnh trong một năm, hóa-công để dành riêng một cái đầu bài cho tao-nhân mặc-khách; ta cũng nhân cái cảnh trí thiên-nhiên, họp nhau một vài bạn tri-âm, uống rượu làm thơ, cho thỏa tình ngâm vịnh, đó là một cái thú vui thanh nhã của bọn làng thơ. Nhưng thiết tưởng nước ta bây giờ đương buổi tiến hóa, phải chuộng thực dụng mà bỏ hư-văn, không phải là buổi chuyên trọng từ chương để phấn sức thái bình, như là truyện Doanh-châu thập-bát học-sĩ ở nhà Đường nước Tàu, và Tao-đàn nhị-thập-bát-tú ở nhà Lê nước ta được. Nhưng người tự mệnh là văn-sĩ đời nay, phải gia công khảo cứu, hết sức học-hành, ngoài thì thời-cục biến-thiên của các nước, trong thì dân-tình lợi bệnh của nước nhà, rồi lấy cái chân nhiệt-thành, cái đại kiến-thức mà phát ra làm đại văn-chương, đại nghị-luận, để mở mang trí não cho dân, sửa đổi phong tục cho nước, đó mới thật là cái đầu bài cần phải giải thích, phải phu diễn của các nhà văn-sĩ đời nay, chớ không phải lấy phong-hoa tuyết-nguyệt làm đầu bài tả cảnh, lấy u-sầu ức uất làm đầu bài tả tình, đọc có vui miệng, nghe có thấm lòng, mà thực-tế thì không có bổ ích chút nào. Còn những người yếm thế tự cao, chỉ vui thú câu thơ chén rượu, thì ngày nào chẳng là ngày uống rượu, cảnh nào chẳng là cảnh làm thơ, cần gì cứ phải đến đêm Trung-thu mới là thì giờ tốt thơ thần rượu thánh.

Có người nói rằng: tết này là tết riêng của trẻ con, tập tục có đã lâu, ta nỡ nào mà làm mất cái thú vui của trẻ; phải, lời nói ấy cũng có lẽ, nhưng lại nên biết rằng đồ chơi của trẻ con, sinh ra đã từ bao giờ, lưu truyền đã đến bao nhiêu năm, cũng đã thành ra trần hủ mà đến thời sửa đổi rồi, cũng đã có người lưu tâm đến, muốn tìm cách cải-lương để bày cái cuộc vui mới lạ cho con trẻ, mà về đường trí-dục và thể-dục cũng có bổ ích được ít nhiều. Điều đó ta tưởng nên chú ý đến, bàn bạc nhau mà sửa đổi ngay, còn đến cái bày cỗ của trẻ con, nào là cắt hoa, nào là con giống, trang hoàng bày đặt, cốt lóe mắt thiên hạ, cho nhiều người đến xem, tuy đó là một dịp khoe khéo thì khôn của các cô thiếu nữ, nhưng vì đêm hôm ra vào tự do, sinh ra nhiều điều bất tiện, mà tục lấy đến nay cũng đã nhạt bỏ nhiều rồi. Lại đến tục rước sư-tử và rước đèn, một đám đến năm, bảy mươi người, chuông trống sảo gây mùa nhảy rước xách, hết phố nọ sang phố kia, đó có phải là sự chơi của trẻ con đâu, rặt là người lớn, mượn dịp ấy để thỏa chí vui chơi. Không những là chiêng trống vang lừng, tiếng người rộn rịp, làm mất hết cái phong thú thiên nhiên của giới đất, mà lại còn ganh khí, mà sinh ra cầu đả hỗn hào, ở các thành phố lớn, như ở Hà-nội, Hải-phòng và Nam-định, thường thấy nhân việc múa rước mà sinh ra chuyện rắc rối, lôi thôi.

Nói tóm lại, tết Trung-thu của trẻ con đủ không nên bỏ, nhưng đồ chơi thì nên theo thời sửa đổi, còn đến cái tục ngâm thơ uống rượu của bọn tao-nhân, cũng là cái sự mùa nhảy rước xách ở trong thành phố, thì nên nhất thiết bỏ hẳn.

Ôi! đương cái thời buổi cải-lương, những hủ tục ở trong xã-hội mình cũng đã dần dần sửa đổi, thế thì cái tục ăn tết Trung thu này, cũng nên tùy nghi châm chước, cho hợp cái thời-đại cải-lương.

H. T. B.

MỘT NHÀ BÁC-HỌC HỒNG MẮT VÌ KHOA-HỌC

M. Grindelh Matthews, là nhà phát-minh ra quang-tuyến mãnh-liệt, hiện nay ở Hoa-kỳ, bỗng mất một con mắt. Còn một mắt cũng yếu lắm. Song các ông lang chữa mắt, nói rằng mắt có thể chữa được. Người ta nói rằng vì bác-sĩ thí-nghiệm quang-tuyến mãnh-liệt nên mắt bị hư hỏng như thế.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 11 Septembre 1924

Tại hội Vạn-quốc

Đại hội-đồng đã xét xong bản tờ trình của tòa trị-sự, nay bắt đầu xét việc tu-chỉnh lại nền tài-chánh nước Hung-gia-ly.

M. Cavezzoni, ủy-viên liên bang thứ nhì trình bày về công việc Hung-gia-ly, từ ngày có hội Vạn-quốc can thiệp vào. Hiện đã lập xong nhà quốc-gia ngân-hàng. Số giấy bạc đã hạn chế lại. Việc hành-pháp đã bắt đầu cải lương. Số tiền thuế thu được đã nhiều hơn trước. Xem việc nước Hung-gia-ly, thì biết liệt quốc hòa hợp với nhau, lợi biết là nhường nào. Cái vấn đề tu phục và cái vấn đề bồi-thường, hai vấn đề cũng xét làm một, mà chung trong một cái chương-trình.

M. Bethleen đại biểu nước Hung cảm ta hội Vạn-quốc.

Sir Henry Strakosch (Nam bộ phi-châu) thuật lại công việc đã làm được tại Hung-gia-ly.

M Bonin (nước Ý) cũng khen ngợi công việc của hội Vạn-quốc

M. Garov Pana, chánh liên bang thứ nhì.

Sau đại-hội-đồng ưng chuẩn một khoản khen ngợi công việc của hội Vạn-quốc ở nước Hung-gia-ly.

Ông nghị-trưởng đại hội-đồng tuyên bố rằng các phái bộ nước Pháp, nước Anh, nước Hy ưng chuẩn một khoản mời tòa trị sự trông nom luôn mọi việc xảy ra ở Géorgie, để dàng cách hòa bình mà trả tỉnh cho mọi sự lại được như thường. M. Paul Boncour bèn đồng tình về việc ấy. Sau khoản ấy giao cho tiểu ban xem xét.

Hội đồng các quan thượng-thư

Các quan thượng-thư họp một kỳ hội-đồng quan-trọng tại Rambouil et. Quan thượng-thư bộ tài-chánh trình bày về cái hiện-tình tài-chính, cùng các phương-sách thi hành để trả tỉnh cho các khoản chi thu được quân-bình.

Quan thượng-thư bộ Hải-quân đệ trình quan Giám-quốc các chỉ dụ về việc sửa đổi lại bộ chủ quyền Hải-quân, và thanh giảm các cơ quan về bộ ấy. Hai-đồng thanh giảm các khoản chi tiêu của các bộ.

Quan công tác bộ thượng thư trình bày về việc những người làm hòa-xa.

Nước Đức với việc bồi thường

Ngày hôm qua nước Đức nộp 20 triệu marks kim-tệ về bồi khoản.

Việc khởi nghịch ở Géorgie

Cái phong-trào phản-đối chánh-phủ Xô-viết lan rộng ra rất nhanh.

Việc nước Chili

Quan Giám-quốc, và tòa nội-các nước Chili từ chức, giao quyền-bính cho một hội-đồng quân-nhân. Hội-đồng bèn giải-tán tại nghị-viện.

Người Tây-ban-nha tại Maroc

Quân Tây ban-nha tụ tập ở Tétouan, tưởng được mấy trận nhỏ. Một đạo quân lớn đi ở Chochaonen, nhưng không thông tin với Tétouan.

Cavite, ngày 11 Septembre 1924

Hoa-kỳ với cuộc bầu vòng thế giới

Tin Washington. — Ngày hôm nay đại-tướng hạ lệnh cho tất cả quân lính ở Washington đến dự lễ ng ênh tiếp các phi-binh-gia. Có lễ quan thống-lĩnh Coolidge sẽ đọc bài diễn-văn thứ nhất có ức mừng các phi-hành-gia

Gió bão dữ dội

Tin Tokio — Mới đây ở Nhật-bản có một trận gió bão dữ dội, hàng mấy năm nay không Lao giờ gió-bão dữ dội như thế. 30 người chết, 350 bị thương, 3.200 nóc nhà bị hư-hỏng, 3 200 nóc nhà bị đổ

CÁI NẠN CHIẾN TRANH Ở TRUNG-HOA

Tin Thượng-hải, ngày 11 Septembre. — Sáng hôm nay hai bên vẫn đánh nhau. Quân Giang-tô đánh đuổi quân Chiết-giang, ở Nansiang và ở Linho Linh thấy ngoại quốc lên bộ hiện đóng ở chung quanh các tô giới. Chỗ đánh nhau gần Thượng-hải hơn trước. Quân Chiết-giang đóng cách Thượng-hải không tới bảy dặm.

Tin Bắc-kinh. — Từ khi tổng-thống Tào-Côn có dụ cử Tế-nhiếp-Nguyên, đốc quân-Giang-tô, thay mặt chính-phủ Bắc-kinh, khôi phục lại việc hòa bình, thì cái nạn chiến-tranh vì đấy lại dữ dội hơn trước.

THÀNH NỮU-ƯỚC DỰNG TỪ BAO GIỜ ?

Trong mùa xuân năm 1524, một nhà hàng hải nước Ý tên Giovanni de Verazenno đi tàu *La Dauphine* vào cái vũng ngày nay gọi là vũng New-York. Lúc bấy giờ Verazenno làm việc với chánh-phủ Pháp. Tám chục năm về sau, một nhà hàng-hải nước Anh, tên là Henry Hudson lại vào vũng ấy và ngược dòng sông trở lên, sau thấy con sông ấy bé lắm, bèn trở lại, mà đi tàu về Âu-châu.

Đến tháng Mai 1624, một chiếc tàu tên là New-Netherland lại đến ở vũng ấy. Trên tàu bấy giờ có ba chục gia-quyến người Âu-châu phần nhiều là người nước Flamand. Trong số ấy có gia-quyến một người Pháp. Những gia-quyến ấy lên bộ, đựng một cái trại ở phía Nam Manhattan, mà đặt tên là New Amsterdam. Miền chung-quanh đó đặt tên là New-Netherland. Chỗ ấy chính là chỗ sau trở nên thành New-York là một của bể lớn nhất thế-giới.

Người Xá Cầu

Dân tiến miền thượng du có lắm thứ người, nhưng ký-giả không biết đâu xa, nói ngay một châu Văn-chấn về hạt Yên-bái, đã có hơn mười thứ người rồi, nào người Thổ trắng, Thổ đen, Mường, Nùng, Mèo trắng, Mèo đen, Mán sừng, Mán Nga-hoàng, Mán Cao-lan, Mán Sơn-tang, và Xá-Cầu. Tiếng nói của mỗi thứ người một khác, cách ăn ở làm lụng, phong tục, tính tình lại khác nhau xa.

Như người Xá-Cầu ở động Nghĩa-sơn về châu Văn-chấn, mà ký-giả nói sau đây, là một thứ người nghèo hèn, ngu dại nhất các thứ người ở tám tổng Nghĩa-lộ. Ngu đến nỗi không biết may đẻ, không biết cách cày cấy giống gì lấy đủ mà ăn, may mà còn biết một nghề đan những cái bem, cái hòm bằng mây, bằng tre mà bán, nhưng cứ trông vào ngày ở đó, thì không đủ ăn, cho nên quanh năm chỉ vào rừng rú tìm kiếm sản-vật mang ra chợ Nghĩa-lộ đổi chác lấy gạo muối nuôi thân, đồi lấy quần áo cũ của người Thổ mà mặc, xem ra vất vả đầu hôm sớm mai lắm, mà nghèo đói vẫn hoàn nghèo đói suốt năm.

Cách ỷ phục của họ, duy đàn bà vận theo lối Thổ đen, còn đàn ông ăn mặc lố lăng, như lối Thổ, như lối Mèo, nửa lối Kinh, lắm khi trông đằng xa thấy một anh đi lưng thưng lại, trông không tường là người Thổ, người Mán hay người Kinh, vì anh ta vận áo vải chàm xanh, mặc quần vải nâu, đội nón lá, khi đến gần mới biết là anh Xá-Cầu. Bởi người Xá-Cầu chỉ khác bề ngoài các thứ người ở tam tổng này, là đa đen như bồ hóng, tóc vàng lại hơi xoăn, tiếng nói cũng dùng tiếng *oản trù tri*, như người Ấn-độ vậy. Họ vận quần áo đã cũ rách, bẩn thỉu, mà khốn họ lại có một thứ « mùi Xá Cầu » không sao vừa mũi người mình. Đến cái dáng điệu, đi đứng cũng xấu xa, cục kịch, đàn ông thì phần nhiều còm lẻo khẻo như bác hẹp tại ngoài 30 năm. Đàn bà phần nhiều xo vai bụng phưỡn, thấp lùn, cho nên con gái Thổ ở đây, thường nói ỷ mình với trai rằng: « khỏi phủ xá, bố đáng tiện tôi pi đơ » nghĩa là « Tôi là người Xá-Cầu, không đáng nói chuyện với anh đâu ».

Một hôm mùa đông, ký giả cùng vài ông bạn kéo nhau trèo lên động Xá Cầu, ngoạn cảnh chơi, xem cửa nhà vườn ruộng của họ có cái thú gì lạ mắt chăng. Khi tới đầu động, chỉ trông thấy mỗi nơi một tập nhà tranh vách nứa, ở xa cách nhau hàng 5, 6 mươi thước tây, cái thì trông về phương đông, cái lại quay về phương bắc, nhà chật hẹp, thấp bé, nửa ở núi, nửa bắc sàn ra, vườn ruộng xơ xác, vài dây bầu bí leo, vài mồm lúa, ngô mọc, trong động có độ 20 nóc nhà, mỗi nóc nhà giồng độ 2, 3 sào vừa ngô vừa lúa — Mùa đông trời rét như cắt ruột mà trẻ con cứ trần truồng, ngồi co gối chung quanh đống lửa ngủ i lớn cũng vậy, chỉ mặc phong phanh một cái áo cộc để hở cả bụng ra, khốn nạn có nhà nghèo đói còn không có cái chiếu mà đắp, cái bát mà ăn, rửa mà cảnh gia-đình người vẫn hòa thuận vui thú quanh năm. — Ngẫm chung quanh nhà bao bọc rừng xanh rủi đỏ, tai nghe vẳng vẳng tiếng chim kêu vượn hót, bức phong-cảnh làm tuyên nay bày ra trước mắt những khách ở nơi phồn hoa đô-thị, họa may có lạ mắt vui tai chăng! Cứ phong-cảnh đó đối với những khách đứng đây, cũng là những khách trở ngủ ở một nơi tử phương lồm chồm những non cùng núi, tai nghe hàng ngày tiếng chim kêu vượn hót, thành ra càng ngẫm càng suông càng trông càng chán, càng đi càng buồn.

Trông nét mặt người Xá-Cầu cũng lờ đờ, ngơ ngác như người Mán vậy, họ nói chuyện bằng tiếng họ với nhau, nghe ra cũng cát lắm. Mà họ nói chuyện tiếng mình với người mình thì không được hàng hồn. Như một hôm ký-giả gặp một anh Xá-Cầu ở giữa rừng tranh gần đóng họ, buồn miệng hỏi anh ta rằng: Rừng này có lắm cọp không? — Anh ta ung dung rịu ràng trả lời rằng: Không có đâu. — Thật không có con cọp nào à? — Thật không có đâu, chỉ có giăm bảy con thôi. — Thế cọp có hay về bắt lợn nhà anh không? Không về đâu, có t inh thoảng giăm bữa nửa tháng nó về bắt một con lợn thôi. — Ký-giả nghe xong câu chuyện phải buồn cười, chẳng trách người mình mắng ai thường nói: «Ngơ ngác như anh Mán Xá vậy» tưởng câu nói đó cũng không ngoa. Xem như câu chuyện con cọp này, kể chuyện ra mà nghe, có lắm người yếu bóng vía, nghe xong phải rùng mình, mà họ nói ra càng thêm buồn ngã.

Tuy người Xá Cầu xấu xa ngơ ngác, nghèo hèn, ngu dại, song ký-giả lại rất ái khen cho họ là chữ: giữa không biết, mà ăn ở với nhau không trái đạo làm người. — Nghĩa là bao giờ con cũng phải kính cha, vợ yêu chồng, mẹ thương con, anh em nhường nhịn, bè bạn đồng tâm, gặp khi nguy cấp khốn cùng, sẵn lòng cứu rúp bênh vực lẫn nhau. Coi người Xá Cầu ngu i ên mà biết cư xử, đối đãi với chồng loại mặn mà, mặt thiết là thế, chẳng đáng ngán thay cho một hạng người « văn-minh, đạo đức giả » ngày nay hay sao?

Phong tục người Xá-cầu cũng tương tự phong tục người Thổ trắng, như là việc hôn nhân, con gai phải ở rể, việc tang ma, dân làng kéo nhau đến đông vui ăn no nồng say, rồi đưa linh cữu vào rừng mai táng.

Người Xá-Cầu có một chuyện cổ-tích nói về giống họ sinh ra đời, nhưng ký giả cũng cho là một chuyện hoang đường vì không có điển tích, không có niên hiệu, lại vu vơ, không sao tin được, chuyện rằng:

Ngày xưa ở Nghĩa-lộ có hai chị em (em gái) đi vào rừng đào măng kiếm củi, tình cờ trông thấy một cái hang sâu ở gốc cây liền lấy thuồng đào mãi, có một con dim bò lên, với vang bắt lấy. Con dim nói rằng « Chúng mày không biết, 3 hôm nữa, vua T ủy-tế đăng nước lên lưng chừng rồi cho thiên hạ đổi đời à? Thôi, bỏ tao ra, để tao đào hang cho sâu để ẩn mình kẻo chết lụt mất. » — Hai chị em thấy con dim nói thế, sợ lắm mới hỏi con dim rằng. Thế nhưng chúng tao làm cách gì mà tránh lụt được? Con dim bảo rằng: chúng mày về lấy một cái thống cái, cắt một mặt đa đi, để một mặt thôi, lấy một tí sáp ong tí lông dim và lương thực, bỏ vào đấy, khi nào nước dâng lên hai chúng mày ngồi vào đó thì mới sống được.

Cách ba hôm quả nhiên nước dâng lên, ngập hết cả bản dân thiên-hạ chỉ còn hai chị em nó ngồi trong cái thống, lênh đênh trên mặt nước, hai chị em theo lối con dim dặn lấy lông dim chọc gia trống xem nước xuống chưa, lại lấy sáp ong miết vào những lỗ chọc thủng ấy, kẻo nước chảy vào. Cách ba hôm sau nước xuống hai chị em ở trống chèo ra, trông chẳng thấy ai cả. Hai chị em mới đưa nhau đi khắp tứ phương, chỉ gặp một con rùa vàng ở bờ suối. — Tức thì con rùa vàng, hỏi ngay rằng: Hai chị em mày còn đi tìm ai nữa, giới làm thấy lọ chết hết cả thiên-hạ rồi, chỉ sống sót hai chị em mày thôi, vậy bây giờ hai chị em mày phải lấy nhau mà sinh con để cái nối rồi tổ tiên, nhưng người chị không ưng lời bảo đó. — Con rùa vàng lại bảo rằng: Người chị ở bên bờ suối này, người em gái sang bờ suối kia, đôi bên cùng đốt lên một đống lửa, hễ đói ngọn khói bốc lên, tự nhiên chọn lại nhau thì chính là duyên giời đã định, khi hai chị em theo lời đốt hai đống lửa, quả nhiên đói ngọn khói lại chụm vào nhau, song người chị cứ khăng khăng một dạ, không chịu lấy em làm chồng. — Con rùa vàng lại bảo: Nếu không tin việc đói ngọn khói chụm vào nhau, thì bây giờ hai chị em mày, mỗi đứa giồng một cây tre, cách nhau mười thước, nếu khi hai cây tre mọc cao lên, mà hai ngọn tre lại chụm ngọn vào nhau thì chị em mày nên kết tóc xe tơ kẻo lỡ thì. Hai chị em cũng theo lời cùng đi trồng tre, cách đôi ba tháng đôi cây tre mọc cao lên, tự nhiên đôi ngọn tre lại chụm ngọn vào nhau thật. Lúc đó người chị đã tin rằng ông tơ bà nguyệt đã sinh chị em mình phải kết làm phu-phụ, đành cùng em động phòng hoa chúc. Được chín tháng mười ngày người vợ sinh ra một quả bầu, hai vợ chồng nâng niu quý mến, như con vậy. Nhưng thường đi đâu vắng, cứ gác quả bầu lên gác bếp, bắt đỏ một hôm đi về nhà, vợ chồng nghe thấy tiếng trẻ con xì xào ở trong quả bầu, bột hợ hốt hoảng, lấy giao bổ bầu ra, t ấy một đứa con gái, một đứa con gái bỏ ra, gia đem như bỏ hòng, cũng bởi hai vợ chồng cứ gác quả bầu lên gác bếp, nên hai đứa bé con bị bỏ hòng bắt vào, thành ra người Xá-Cầu đa đen vì thế. — Từ đó hai vợ chồng làm ăn, dạy bảo con cái, về sau sinh con đẻ cháu lan ra.

Chẳng may bị giặc khách phá hại, người Xá-Cầu chạy tản mát một ít sang Điện-biên-phủ (Lai-châu) một ít sang Thuận-châu (Sơn-la) khi giặc yên được giặc khách, người Xá-Cầu rủ nhau tìm về quê cha đất tổ là đất Nghĩa-lộ đây. Mấy đời nay, lại đi cư vào núi Nghĩa-lộ, (cách Nghĩa-lộ độ 5, 6 kilomètres) mà an cư lập nghiệp,

Lê-văn-Chinh

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc thi thơ

Của Ngô-tri-Quyên nữ-sĩ

MMDCCCLXXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Vạn cổ lưu danh giống Lạc Hồng.
Cõi Bắc ngày nga nền miếu cũ,
Thành Nam mùi ngút khói hương nồng.
Hàng bia tiến-sĩ rêu chưa phủ,[xóng.
Nét chữ khuê-văn nguyệt vẫn trong.
Hán học Á-đông Lê Lý trước,
Âu-tây p áp tự phụng thờ chung.

Phùng-tân-Ngôn
48, Bd Félix-Faure, Hanoi

MMDCCCLXXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Văn-miếu nơi này có phải không?
Sóng gợn làn vàn dòng nước Nhị,
Đá trơ bia kỷ đỉnh non Nùng.
Nền nho chưa nhạt màu son phấn,
Đạo Khổng nay còn dấu đỉnh chung.
Cảnh tượng vẫn nguyên nề nếp cũ,
Khói nhang bát ngát góc trời đông.

Nguyễn-văn-Du, Nam-định

MMDCCCLXXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không miếu mà sao bỗ lạnh lùng.
Bia tạc ngẫn rêu xanh lại trắng.
Khách xem nước mắt vẫn hay đông.
Kim vàng thước ngọc còn ghi để,
Cửa lễ nền văn có khác không.
Dám hỏi làng nho qua tới đó,
Thơ này đem hoạ mấy vần chung.

Vũ-ngọc-Kỳ nẻ
Service Maritime, Haiphong

MMDCCCLXXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-miếu này đây trải mấy đông.
Nền Lý mở toang nơi đất Bắc,
Bia Lê ghi tạc cõi trời Đông.
Tang-thương tuy trải hồi kìm cỗ,
Văn hóa còn ghi dấu đỉnh chung.
Còn nước còn non còn truyện cũ,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

MMDCCCLXXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu kia ai đứng lại trông.
Bốn mặt cung tường màu khói tỏa,
Đôi hàng bia đá nét rêu phong.
Tiếng chuông kim cổ âm còn vẳng.
Trải mấy xuân thu vẫn chẳng cùng
Truyện cũ phế-hưng truyền đất cũ,
Ray xem phong-cảnh khác xưa không.

Nguyễn-đình-Minh, Lang-sơn

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	30 độ
15 giờ	33 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Chủ-nhật 14 Septembre 1924
Exaltat de la S.C.

Âm-lịch

16 tháng tám năm Giáp-tí
Ngày Bính-thân
Hành hồn, Sao hư, Trực Bế
Kị : Tân-tảo, An-sàng
HOÀNG : Tiểu, Mão-đức, Tất-y, Xuất-hành, Nhập-trạch, Nạp-tài.

Ngày kia :

Dương-lịch

Thứ hai, 15 Septembre 1924
S. Nicodème

Âm-lịch

17 tháng tám năm Giáp-tí
Ngày Đinh-dậu.
Hành Hỏa, Sao Ngưu, Trực Kiến,
KỴ : Hôi-hôn,
Nghiệp Tế-tự

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		10 $ 85
—	nhì	— 10 50
—	ba.	— 10 00
Thóc.		— 6 40
Hấp ngô.		— 6 40

Giá học. — Kể từ ngày 13 Septembre 1924, giá học ở kho Nhà-nước định là 10 $, 00

Thư từ độ rày phát chậm quá ! — Không rõ tại làm sao mà độ rày thư từ các nhà bưu-c ính phát chậm quá. Có cái thư tỉnh nọ sang tỉnh kia chỉ đi có vài giờ đồng hồ mà để đến ba ngày mới phát. Các nhà trong thành-phố và nhất là các nhà buôn bán phàn nàn rằng vì sự chậm trễ ấy mà phải thiệt nhiều lắm. Nghe đâu việc phân phát thư từ cho dân qui-quốc thì vẫn bình-thường như mọi ngày.

Có người thấy t ư từ phát cho ta chậm trễ như thế mà nói là tại độ này, vì có chuyện gì đó, cho nên trước khi đem phát, các thư từ còn phải đem khám đã. Vì lẽ gì mặc lòng, ta cũng xin sở Bưu-chính bá cáo cho công-chúng biết tại làm sao mà thư phát chậm như thế.

Phi-tướng Argentine. — Chiếc thủy phi-cơ của phi-tướng Argentine đem ở Nhật-bản sang đã tới Haiphong ngày hôm qua. Đàng lẽ chiếc máy mới ấy đem lên Hanoi mới lắp, song nó to quá không có toa nào chở vừa, nên lại phải lắp ở Haiphong. Chừng chiều hôm nay thì xong. Ngày mai phi-tướng Zanni cùng với ông kỹ-sư Belrame sẽ ngồi máy ấy lên Hanoi, rồi sẽ từ Tây-hồ mà khởi hành bay vòng quanh thế-giới, theo những đường đã định trước.

Tòa án cai-trị. — Quan cai-trị hạng ba Marty ủy-viên dự-khuyết của chán-phủ tại Tòa-án cai-trị Hanoi nay tạm giữ chức ủy-viên thay quan de Galembert là ủy-viên thực-thụ.

Trường Công-chính. — Danh-sách các thí-sinh ở các xứ trúng tuyển kỳ thi vào trường Công-chính đăng như sau nay

MM. 1. Ngô văn-Tinh, Hanoi ; 2. Ng-văn-Đạt, Paom-pen ; 3. Đinh-nho-Hang, Huế ; 4. Ng-văn-Bế, Bùi-huy-Kuế, 6. Vũ-Lượng, 7. Lê-tu-Long, 8. Lê-đình-Minh, 9 Phạm-đình-Biểu, Hanoi ; 10. Đoàn-xuân-Du, 11. Ng-Anh Huế ; 12. Ng-ngọc Nhuận, 13. Ng-đình-Hiển, Hanoi : 14. Huynh-Ngô, Huế ; 15. Trương-văn-Dinh, Saigon ; 16. Du-văn-Thọ, Hanoi ; 17. Châu-văn Huynh, Saigon ; 18. Ho-v-Tuấn, Huế ; 19 Phan-đức-Huy, 20, Ng-đăng-Khoa, 21. Trần-văn-Viêm, 22. Ng-hiên-Mão, 23. Ngô-đình Cẩn, Hanoi ; 24. Trần-văn-Lộc, Saigon ; 25. Đỗ-như-Khương, Hanoi : 26 Lê-văn-Bau Saigon ; Pham-gia-Kiên, 28, Ngô quý-Toàn, 29 Lê-đình-Quán, Hanoi

Bằng Cao-đẳng tiểu-học Tây. — Kỳ thi bằng Cao-đẳng tiểu-học Tây (B. E. P. S.) đã có bảng yết những cậu trúng tuyển như sau này :

MM. Đặng-trần-Phiên, Bùi-xuân-Giục, Trịnh-xuân-Bá, Ng-v-Chương, Bùi-long Tỵ.

Trường Kỹ-nghệ Hà-nội. — Những thí-sinh có tên sau này được vào kỳ thực hành :

Ban cơ-khí

MM. Ng-huy-Trỹ, Dương-thế-Mỹ, Đặng-đức-Hoan, Lương-đức-Tài, Trần-thế-Liên, Ng-văn-Quán, Ng-văn-Sinh, Đường-ngọc-Thái, Trần-đình-Thái, Ngô đình-Mẫn, Ng-trọng-Thanh, Ng-đình-Chi, Trần-văn-Uyên, Ngô-quang-Kim, Ng-v-Hảo, Bùi-qui-Đạo, Nguyễn-Dương, Trần-v-Hanh, Ng-v-Đức, Ng-v-Ết-At.

Ban hội họa

MM. Ng v-Sửu, Vũ-v-Yên, Lê-quang-Đạt, Bùi-duy-Hợi, Trần-v-Thuận, Ng-đình-Nhiếp, Phạm-xuân-Đính, Đỗ-quang-Minh, Ng-phú-Ngôi, Ng-văn-Quế, Ng-hữu-Thư, Phạm-ngọc-Thanh, Ng-quang-Diễn. Ng-qui Linh, Ng-xích-Long.

Ban đồ gỗ

MM. Đào-duy-Mui, Ng-v-Cơ, Mầu-ngọc-Doanh, Ng-đình-Đại, Đặng-xuân-Thịnh, Hoàng-v-Bình, Phạm-trọng-Trịnh, Thái-gia-Nga, Trương-tuế-Đoàn, Đặng-vũ-Biểu, Phạm quang-Toán, Ng trọng-Kính, Ng-doãn-Dân, Lê-văn-Đàn, Ta-phúc-Hem, Ngô v-Lịch, Ng-văn-Hộ, Trần-xuân-Tụng, Ngô-ngọc-Liễu, Đặng-đình-Đối, Lê-v-Hoan

Ban đúc chạm kim khí

MM. Hoàng-quốc-Tuỵ, Phạm-v-Thược, Ng-v-Vỹ, Dương tự-Vết, Ng văn-Lộc, Ng-đình-Phác, Trịnh-bình Kinh, Đinh-v-Tuyển, Đỗ-như-Khiết, Ng-bảo-Phúc, Ng-đức-Cương.

Những thí sinh k ông có tên trong bảng trên này, nên đến ngay mà lấy giấy khai-sinh về.

Trường Nam Sư-phạm. — Sáng hôm nay, hồi 11 giờ, mới có danh-sách các cậu trúng tuyển đăng thứ tự trên dưới như sau này.

MM. Lê-văn-Nghiêm, Hoàng-đình-Ninh, Ng-văn-Thịnh, Tô Đường, Tô-Hảo, Lê-v-Ngọ, Phùng-văn-Tài, Ng-doãn-Lương, Trịnh-xuân-Phác, Ng-mạnh-Quỳnh, Ng duy-Ngữ, Ng văn-Hồng, Trần như-Tinh, Ng-đình-Nghĩ, Đào-trọng Hiếu, Ng-v-Ngọ, Ng-văn-Nguyên, Đỗ-Nhượng, Đào-đức-Quý, Phạm xuân-Trường, Hoàng-v-Thanh, Đào-v-Trương, Phạm v-Côn, Ng-trí-Dzoan, Ng-đình-Khôi, Đào huy-Mẫn, Vũ-đình Quang, Ng quang-Hồ, Tôn-thất-Luân, Trần-gia-Nông, Ng-v-Định, Ng-v Liêm, Vũ-v-Trường, Ng-quý-Hân, Phạm-huy-Nhu, Ng-văn-Tư, Ng-hữu-Độ, Ng-như-Hoàn, Ng-v-Ngọc, Ng-v-Ty.

Mười cậu sau này được đỗ vào sổ phụ hễ có chỗ khuyết thì được vào học :

MM. Lê-đình-Phương, Nguyễn-đức-Ngai, Ngô-vi-Thinh, Trần-khánh-Truyền, Nguyễn-xuân-Đao, Lê-hữu-Đức, Hoàng-như-Tùng, Trần-văn-Hanh, Nguyễn-xuân-Trạc, Đặng-đình-Nam.

Thi vào trường Bảo hộ. — Tối hôm qua, hồi quá 6 giờ mới có bảng yết tên các cậu trúng tuyển vào năm thứ nhất trường Bảo-hộ.

Danh sách đăng thứ tự trên dưới như sau này :

MM. Trịnh-huy-Tiến, Tô thúc-Doanh, Phạm-gia-Kính, Phạm-đức-Quang, Trịnh-v-Tuất, Ng-quang-Thấu, Vũ-thế-Chiêu, Ng-văn-Giậu, Ng-Lân, Ng-hữu-Kỷ, Phạm-hoàng-Tín, Ng-trọng-Quang, Ng-trung-An, Mai-xuân-Mẫn, Vũ-thái-Trương, Trần-trung-Tín, Đỗ-đức-Thọ, Bùi-đức-Hưng, Trương-v-Thành, Phạm hữu Huấn, Phạm-gia-Vinh, Đặng-quang-Tự, Ng-văn-Bình, Ng-văn-Trọng, Lê-văn-Cẩn, Trần-đình-Huyên, Ng-hữu-Tuyên, Vũ-văn-Phúc, Phạm-văn-Hào, Ng-sĩ-Gi, Nhữ-hoài-Cán, Ng-văn-Chất, Lê-văn-Thịnh, Phạm-gia-Nhạ, Ng-Cửu, Vũ-kim-Vinh, Ng-cát Tường, Ng-hữu-Đạo, Ng-đăng-Phú, Ng-văn Viên, Đỗ-văn-Minh, Ng-v-Nghĩa, Ng-đình-Lan, Đào-trọng-Cát, Ngô-quang-Chỉ, Ng-Khôi, Đỗ-ngọc-Oánh, Trần-văn-Bảo, Ng-hữu-Thi, Ng-văn-Thăng, Lý-đình-Xoan, Ng-ngọc-Diêm, Ng-trọng-Phú, Khuất-duy-Tiến, Phạm-quang-Tăng, Ng-văn-Thân, Phạm-gia-Khải, Hoàng-đình-Cận, Đỗ-huy-Bản, Vũ-sỹ-Nghị Dương-tự-Phùng, Ng-quốc-Trinh, Hoàng-bá-Gia, Dương-đức-Viên, Vương-hữu-Trân, Phạm-thúc-Nhương Lưu-đình-Phúc, Uông-văn-Thuần, Ng-văn-Tốn, Vũ-đình-Mân, Lê-văn-Phu, Ng-hăng-Tuyết, Ng văn-thịnh, Ng-mạnh-Tường, Phạm-văn-Sinh, Ng-xuân-Bắc, Ng-văn-Xương, Ng-v-Thám.

Bốn cậu sau nay được đỗ vào sổ phụ, hễ có chỗ khuyết thì được vào học :

MM Lê quang-Trực, Ng-trọng-Phúc, Bùi-quốc-Xướng, Bùi-huy-Thêm.

XE Ô-TÔ BÁN

Một cái xe SALMSON, 7 mã-lực, 3 chỗ ngồi, mới chạy hơn 1.000 kilom. (Chú về tây).

Một cái xe BERLIET, 16 mã-lực, máy chạy còn tốt, phải thay accus.

Một cái xe FORD, cũ bán rẻ.

Hỏi tại bản-quán

Bán một cái xe pousse-pousse bánh caoutchouc, còn tốt, 120 $.

Hỏi tại bản-quán

Quan Đốc-tờ Bi-co-man

Y-khoa-tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn bà, đàn bà con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và nóng nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài-đẹn-con

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gió, số nhà 23, Hanoi. Dây nói 314.

Quan Đốc-tờ có cả nhà cho người đẻ, người ốm đến nằm, ai cần lại bảo 2862

Ai tín. — Bản-quán được tin buồn rằng bà cụ Điều là thân-mẫu ông chủ hiệu « Thân-đức được phòng », mới tạ thế ngày hôm nay tại quê xã, phố hàng Cót, số 62. Cụ hưởng thọ 72 tuổi. Đến 8 giờ sáng ngày 15 septembre 1924, sẽ làm lễ an-táng tại địa-phận làng Quỳnh-lôi. Vậy có mấy lời kính viếng cụ và chia buồn cùng qui quyến.

LỜI CÁO PHÓ

Kính trình các cụ, các ông, các bà biết cho rằng, thân-mẫu chúng tôi là :

Bà CỰ-ĐIỀU

hưởng thọ 72 tuổi, bất hạnh thọ chung ngày hôm nay tại phố hàng Cót, số nhà 62.

Chúng tôi định đến 8 giờ sáng hôm thứ hai 15-9-24 tức là ngày 17 tháng 8 Annam, cất đám về an-táng tại làng Quỳnh-lôi (Hà-đông).

Thận-Đức được phòng
Đồng-gia đẳng bái

Tiền quyên giúp dân bị lụt. — Bản-báo nhận được những số tiền sau nay của các nhà từ-thiện gửi đến quyên giúp các dân bị lụt ở Bắc-kỳ ta, vậy xin đăng qui-tính phương-danh như sau này :

MM. Ng-v-Khai, Tien-tsin	8 $ 65
Ẩn-danh, Haiphong.	5 . 00
Cộng	13 . 65
Những số tiền bản báo đã nhận được trước . . .	297 . 50
Tổng cộng.	311 $ 15

Tội được ân giảm. — Trong phiên án ngày 20 juin 1923, tòa Thượng-thẩm có kết án xử tử tên Vũ-văn-Hong về tội phá ngục ở Chợ-chu (Thái-nguyên) ngày trước. Nguyễn tên ấy có xin ân xá thì ngày 4 septembre vừa rồi quan Toàn-quyền đã ký nghị-định ân giảm xuống tội phát lưu chung thân.

Cái án mạng ở bến Trèm. — Trong một số báo tháng bảy tây trước, bản quán đã thuật đăng cái án mạng xảy ra tự bến Trèm, là một người say rượu bị người ta đánh chết. Không rõ lồng ly khéo thu xếp thế nào mà tử thi người chết đem về quê người ấy chôn ngay, không phải tra xét gì cả.

Nay việc ấy đã đến Tòa án Hà-đông và sở Mật-thám Hanoi xét thì ra người ấy bị đòn mà chết thật. Nguyễn Trần-văn-Lộc là người bị đánh chết, quán làng Thọ-lão huyện Đan-phượng tỉnh Hà-đông có say rượu vào chợ và đánh đổ vỡ gì của người trong chợ thì không rõ. Hai người dân bà là Ng-thị Nhu và Ng-thị-Ngữ bán hàng trong chợ cùng với Ng-v-Phúc là kẻ rượu và gia-nhân ra đánh người say rượu ấy quá tay đến chết. Hiện nay mấy người hung-thủ đã phải bắt giam để xét, nhưng nghe đâu họ không chịu thú nhận.

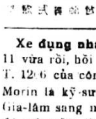
Nghe đâu việc ấy cũng tôi thôi lắm, vì việc án mạng mà quan sở tại cho phép mai táng ngay.

Hội chợ Hanoi

Làm thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Composition huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ 0$80

油肝安爾

Xe đụng nhau trên cầu. — Đêm 11 vừa rồi, hồi 11 giờ cái xe ô-tô số T. 12-6 của công-ty máy điện do M. Morin là kỹ-sư văn máy đi ở phía Gia-lâm sang mới qua cầu sông Cái độ một trăm thước dụng phải cái xe sắt số A. K. H. 48, trong có bai người dân-bà và một đứa trẻ ngồi ngã lăn xuống cầu, mấy người ngồi xe và người cu-li đều bị thương cả còn cái xe thì bị hư hỏng nhiều.

Công-ty vận-tải ô-tô bị mất trộm cả trạp bạc. — Đêm mồng 9 vừa rồi, kẻ trộm lấy mất một cái trap sắt dựng chứng ba trăm bạc của công-ty vận-tải ô-tô để ở trên bàng ấy cùng một buồng với ông quản-lý. Sự Mật-thám phái người đến khám xét thì chưa rõ kẻ trộm lấy ra làm sao, vì rằng cửa ngõ vẫn nguyên cả, không có dấu vết gì là cạy hết. N ững người làm trong sở ấy đều bị dòi nỏi cả mà cái trộm vẫn chưa ra.

Trục xuất cảnh ngoại. — Lũ tên Cân-Seng, Lai-Nhi, Ung-phúc-Seng, Lo-Ung, Ngan-Sy, Hồ-mạnh-Thông tức Hà-v-Dương, Xu sáp-Nhật, Chang-a-Say, Lâm-công-Chec, A-Nhi, Fat-Xi, Theung-Pat, Yin-Nhi, Tsan-a-Pat tức A-Xo và Vong-Man là người Trung-hoa không có nhà ở nhất định tại bên này, nay vì việc tuần phòng mà phải trục xuất hết ra khỏi địa-hạt.

VỠ HUẾ

Thế nào cho tiện lợi

Đi xe chuyến, hoặc thuê xe riêng.

1·) Muốn đi thẳng một mạch, từ Vinh tới Huế. *Không phải mất thì giờ mần-xê các trạm, không phải đợi xe lửa Đông-hà.*

2·) Muốn đi đêm cho tiện mát và kịp sáng hôm sau ở Huế.

3·) Muốn đi auto mới, rộng, tài-xế giỏi và cẩn-thận.

Xin kíp viết thư trước cho Bản-công-ty để tiện việc xếp đặt cho có thứ tự :

Vinh : *Entreprise de Transports Automobiles « Binh-an »*

Hanoi : *M. Hoàng-ngọc-Quế, 59, rue du Takou.*

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bắc-sĩ MAURICE LOUBET

Thương-tri-sứ ngự đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Saïd Al-cập Huế.

Ngoại khoa, thổ-sinh, chữa mắt có các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 giờ đến 17 —

KHÁM BỆNH : GIÁ 5 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM CHỨNG : GIÁ 1 $ 50
Phòng khám bệnh tại GIA-LONG, 13, GIÁP ĐỐI số 236

Một người can án khổ sai vắng mặt nay đã bị bắt. — Tên Lê-văn-Ngôn, 31 tuổi, là một tên hung t ủ đã bị Tòa án Hưng-yên kết án vắng mặt khổ sai 15 năm nay sở Mật-thám đã bắt được giải về tỉn ấy.

Một cái bè bị mất cướp. — Đêm hôm thứ năm vừa rồi, hồi 2 giờ sáng có một cái bè ở Yên bái xuống, đi đến địa-phận làng Nhân-lý bỗng dưa côn-đồ ra cướp mất 41 đồng bạc và các đồ vật giá tất cả độ một trăm đồng rồi xuôi về phía Hưng yên. Người mất của lấy làm thợ cao ở Yên-bái, vì xe hỏa đất mà phải đi bè.

Sở mật-thám đã phái ngay người đi dò hỏi bọn cướp ấy.

NÊN HỎI NGAY Ở ĐÂY !

Từ khi bảo-hiểu dọn đến nhà số 53 bis, phố Henri d'Orléans (ngay ngõ Trạm thẳng ra ; vì cô xưởng thợ rộng rãi, công việc mới mang cho nên cần dùng thêm mười hai người thợ, như thợ diện tam khí, thợ nân, thợ đúc. Vậy ai sành nghề thì xin hỏi ngay ở số nhà 53 bis, phố Henri d'Orléans.

HOÀNG-XUÂN-LAN
Chủ hiệu đúc-đồng (Fonderie Tonkinoise)
Hanoi

KÍNH CÁC QUÍ KHÁCH NÊM THỬ MÀ XEM !

Các thứ thuốc lá hiệu Con Gà chưa cuốn có cuốn rồi, hàng mới chế (Fabrication nouvelle) của Đông-dương Yên-Thảo Công Ty toàn bằng thuốc ngoại-quốc hảo hạng, theo cách pế-tinh. Vừa nhẹ, vừa thơm, không rẻo cổ, không nhức đầu. Nên thử một hiệt

VIỆC BẮC-KỲ

HÀ-ĐÔNG (Đông-hòa)

Hội T. B. K. N. C. T. T. T. — Lễ khánh-thành chi hội Đông-hoa Hà-đông của hội Trung Bắc-kỳ nông công-thương tương-tế, đến 4 giờ chiều ngày chủ-nhật, 14 septembre 1924 này sẽ làm lễ khánh thành chi hội Đông hoa thuộc tỉnh Hà-đông là chi hội thứ mười sáu của hội Trung Bắc-kỳ nông công-thương tương-tế. Hội-chanh đã gửi giấy mời tất cả các qui quan nam-quan về toàn hạt Hà-đông và các thân-hào cùng bảo quan ở Hà-thành. Nhân dịp đại lễ này, hội có thiết một tiệc champagne ở hội sở, có quan chánh Công-sứ Lachaud và quan Thiếu Hoàng-đại-nhân làm chủ-tọa. Hai quan Tuần-hiến Hà-đông đã nhận chức làm chánh-phó danh-dự hội-trưởng cho chi nhỏ rồi.

Hội Trung Bắc-kỳ nông công-thương tương-tế được phép hai chánh-phủ Trung Bắc-kỳ cho thì hành công việc hội thấm thoát mới gần bốn năm, mà nay đã có mười sáu chi hội, số hội-viên đã được ngót 3.000 người.

Vậy xin kính mời hết thảy các hội-viên ở Hanoi, Hà đông, và các tỉnh gần đều về dự lễ, trước là chúng-kiến cho cái thanh thế của hội, sau là cùng anh em họp mặt tỏ-tình thân-ái.

Hội T.B.K.N.C.T.T.T. lai cảo.

BẮC-NINH

Cất đám ông thú-y Cao-đình-Tứ. Ông thú-y Cao đình-Tứ tạ thế ngày 10 septembre tại sở Thú y Bắc-ninh. Hồi tám giờ sáng hôm 12 Septembre đã cất đám theo lối tạ. Trong đám tưởng đối, của các thân bằng cố hữu ở Bắc-ninh và ở Hanoi đưa đến viếng, thấy có tên hội Ái-hữu các ông Nam thú-y ở Đông-Pháp, hội ái-hữu các ông lân cựu sinh viên trường Cao-đẳng.

Người đi đưa đông lắm. Các quý-quan đi sau đại-đ ức có quan phó sứ Bắc-ninh, thay mặt quan công-sứ, quan thanh-tra thú-y Sarazin, thay mặt quan thú-hiến sở thú-y Bắc-kỳ, quan thanh-tra thú-y Roussel coi việc thú y ở hạt Bắc-ninh và Bắc-giang, ông Cầm và các nhà Pháp thương. Các ông lòng sự các công sở, các nhà thân báo ở Bắc-ninh, bốn ông Nam thú-y ở Hanoi và Bắc giang đi đưa đến lận nơi. Ai cũng ngậm ngùi thương tiếc ông Tứ là người tử tế, tính nết ôn hòa. Đi được nửa đường đến chỗ nghỉ, là nơi sắp phải rẽ vào đường nhỏ, linh-xa đổ lại, quan thú y Sarazin và quan phó sứ, mỗi ông đọc một bài điếu tang, nói về hành trạng, công cán và hạnh kiểm ông Tứ, kể lúc sinh thời, ông vì nghĩa vụ và chức sự, mà mắc phải bệnh lâm ngược, khi ở Yên-bái, nên đến nỗi thiệt thân. Đến nơi an táng, khí đã hạ huyệt, ông thú-y Trần-thọ-Huy, thay mặt hội đồng quản-trị hai hội Ái-hữu đã kể trên kia, đọc bài điếu tang bằng quốc-âm, nghe những câu rất bi thảm, ai cũng buồn rầu và thương tiếc người đã qua cố.

Bản quán xin có lời viếng ông Cao-đình-Tứ và chia buồn cùng gia-quyến và các bạn đồng, nhất là các ông Nam thú-y ở hạt Đông-pháp.

Lời cảm ơn. — Tòa trị-sự hội Ái-hữu các Nam thú-y Đông-pháp thay mặt tang gia, có lời cảm ơn các quan, các cụ, các ông, các bà, có lòng gửi lễ viếng và đưa đám ông Cao-đình Tứ thầy thuốc thú-y hạng tư, mất hôm mồng mười và an táng hôm 12 tháng chín tây tại Bắc-ninh.

Trong khi tang-gia bối rối, có điều gì sơ-suất, xin các quan, các cụ, các ông, các bà lượng thứ.

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Ứ tuần đại khánh. — Nhân dịp lễ Tứ-tuần đại khán , công-ty Đông-hưng-Lợi ở Vinh mà M. Tăng-khắc-Hân làm quản-lý đã sắp sửa mấy cái xe ô-tô thực tốt, chạy lành mà lịch sự để chở các quan khách đi Huế chiêm lễ. sáng ở Vinh chạy, chiều đã tới nơi Huế Từ nay trở đi các quan khách cần đi ô-tô xin cứ đánh giây thép hay viết thư trước để lấy xe riêng hoặc chỗ ngồi trước kẻo lỡ chật xe.

ĐA LẠT

Hỏa-tai. — Tôi viết ra bài này, chắc cũng có kẻ oán hận không bằng lòng, nhưng tôi cứ lấy lẽ công bằng mà nói tại dầu các ngài không bằng lòng tôi nữa, thì sau có lẽ có ông thần lương-tâm các ngài chiếu giám cho tôi. Nguyên hồi 10 giờ rưỡi, lúc tôi còn ngồi đọc báo, bỗng chốc nghe tiếng rẹt rẹt, chưa hiểu sự gì, sau nghe một tiếng la lớn trường là có đám đánh lộn, mở cửa ngay ra xem thì đã thấy ngọn lửa bốc lên cao hơn nhà xóm diềng rồi, tôi hoảng hồt tinh thần, chân chạy miệng la (dây tôi nói cho những người đứng xem nhà cháy, không phải kẻ công lao kho nhọc trong lúc cứu người hoạn nạn) hết làng nọ đến xóm, đoạn rồi chạy lui về nhà vác ống thụt, xuất đốc ngoài trong nhà ra tưới hết sức, chính tôi thân hành ra mức nước mà lúc nỏ may đứng chạm phải vài ông (ông xạc xài) mà họ cau mặt nhăn mày lại mà mắng tôi rằng đi vô ý, đụng nước giờ p ải các ông. Thầy tờ chúng tôi đã bơm nước đã lắt tay liệt chân mà ra kiếm một người vào thay mà cũng không có ai chịu ra tay giúp việc, mà phải không có ai đâu! họ đứng hai tay cắp sau lưng biết hàng nà sa số gì là người, nghe nói mượn vào bơm hay xách nước, thì chỉ thấy những mặt chức việc cả, người thì ông thông, người thì ông trú, người thì ông thừa, lại gia vị có những hạng mặc áo cộc mà mang bài nga nữa.

Tôi nghĩ những người ấy là cũng có tài mất, trong hạt dân xa thành phố, nên ra mà đốc xuất cho dân gian người ta thạo với, chứ sao mà ngần ngơ mà ỷ một cục ra đó, đứng cho chật chỗ, trong lúc hoạn nạn như vậy, lớn lao với ai? Tôi thiết tưởng các ông về nghỉ lại thử mấy lời tôi nói có đúng không? Tôi xin các ông từ rày sắp đi phải nhớ cho rằng, làm người với nhau thì hoạn nạn phải trong cứu, nếu có bụng giả man mọi rợ như vậy, thì ở nhà cho yên thân, đừng ra đứng chật chỗ làm gai mắt cho người có nhiệt tâm.

Nhưng tôi lại dám khen một ông, chắc tô nói đây thì sau ông ta sẽ biết, khi tôi đương chạy xách nước thì bị trợt một cái ngã bẫn hoi nước dơ bẫn đổ cùng áo, tôi quay tít mù ti, chân tôi đạp lắm hết mặt mày, như thế mà ngó thấy mặt tôi cũng cười khi. Đáng khen!

Trận cháy này nghe đâu cũng tốn hết chừng 1000 đồng, chưa biết phát hỏa tự đâu. Thương thay!

Một người chữa cháy lại cháy

Việc nhà đỗ chết người. — Hồi 3 giờ sáng hôm 3 Septembre, cái nhà hàng mới làm bên cạnh Lang-Biang-Palace bị đổ sụt xuống, rầm cả thành phố, may rằng công việc chưa hoàn thành, cho nên hành khách chưa ai ở, chỉ có một người *chauffeur* bị dằn bẹp ra và hai cái ô-tô bị nát bét chẳng còn một miếng nguyên.

Thương thay cho người bạc mạng, giấy phút đã từ biệt cõi trần gian mà yên thân nơi chốn cửa tuyền, ai trông thấy mà không thảm hại! Thương thay! Tiếc thay. Khiêm.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo kinh tự-nhiên in ra đây, chớ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình la, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-tới và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mồng 7 tháng năm, năm-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chuẩn phê rằng:

Chiếu nay đại-thần phòng của MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gửi cho qui được phòng chế-dùng để tỉ tinh-giá.

Khâm thử

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bào này.

THUỐC MYSOL

Là thuốc chuyên-trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh-niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách cất khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mau thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì dùng Mysol trị bệnh chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng bớt trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều là không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc thật tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thật PARAT

Dùng rất tốt, Bản-hiệu không có thể đăng hàng nghìn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con gái vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thật PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế CHASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi Đã chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nha-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

NHÀ BÁ-CHUỒNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul Bert, Hanoi

Ông Montès nhượng hiệu Bào-chế của ông cho ông Gomart bào-chế sinh-viên hạng nhất ở cao-đẳng học-đường Paris đã một năm nay. Ông Gomart tự trông coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận, như thể thì mà hiệu bào-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gửi đi xa cũng rất chóng. Ai muốn hỏi giá, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

Việc Nam-kỳ

VĨNH-LONG

Vì sao mà giết người? Bữa gần đây ở Cầu lầu có xảy ra việc giết người, không ai hiểu ra cái tình ý làm sao. Số là có tên Bảy ở làng Long-châu cùng tên Nghị ở làng Thiên-đức vốn không quen biết nhau. Vài hôm trước tên Bảy tự nhiên đến nhà tên Nghị làm quen rồi rủ đi coi hát cải-lương. Tên Nghị thực tình đi ngay. Khi tới nơi tên Bảy lấy cớ thình lình có tên Khoa ở đâu chạy xộc đến cầm dao đâm vào trán tên Nghị mấy nhát ngã quay ra, lại có tên Liễn cầm roi quất luôn cho mấy cái rồi cùng nhau té chạy. Tên Nghị gượng dậy về đến nhà được vài bữa thì chết.. Cứ như lời thầy thuốc khám nghiệm nói rằng tên Nghị bị nhiều vết thương nhưng không nặng, sở dĩ đến nỗi chết là vì bị thuốc độc nữa.

Việc này thực lạ, không quen biết nhau thì có lẽ nào chỉ mà đến nỗi giết nhau như vậy. Việc này quan trên còn đương tra xét. Hiện đã bắt được một tên hung-thủ là tên Liễn ở Saigon.

MỚI CÓ

CHUYỆN GIẢI TRÍ

Tập I, giá 0$15

Bán ở khắp các hàng sách

Ngại nào cần dùng mua xe đạp, xe máy và đồ phụ tòng thay đổi rất tốt, rất hạ, thì nên gửi ngay thư về lấy tờ giá hàng ở hiệu:

TIẾT-HIỂU-TRUNG

dit TRÚC-THÀNH

Fournitures générales pour Cycles & Motos

N° 35, PLACE NEYRET, HANOI

HIỆP-THÀNH

CAFÉ - RESTAURANT - HANOI

CÁO BẠCH

Bản-hiệu xin kính trình các qui-khách biết rằng: HIỆP-THÀNH mới đựng lại từ ngày 9 Septembre và đã chọn được ông Quản-lý mới để nghênh tiếp các qui-khách khi có lòng chiếu-cố lại chơi

HIỆP-THÀNH

3999 Le Gérant: ĐINH-VĂN-CHỈNH

LE DROIT PÉNAL A TRAVERS

L'Ancienne Législation chinoise

(ETUDE COMPARÉE SUR LE CODE GIA-LONG)

PAR

PHAN-VĂN-TRƯỜNG

Docteur en Droit

Avocat à la Cour de Paris

Prix . . . . . 1$00

Port recommandé 0.14

Mới đến các mẫu mũ đội mùa rét

NAM 1924-25

Có hơn 50 kiểu mũ mới khác nhau, thật đẹp và thật tốt, các ngài nên lại xem ngay mà chọn, vì là một dịp ít có, chớ nên để qua mà hối muộn.

CHAPEAUX DE FEUTRE { POILS LAINES VELOURS

CASQUETTES FANTAISIES POUR TOUS SPORTS

CASQUETTES CHAUFFEURS

BERETS MATELOTS ET ENFANTS

PARAPLUIES POUR HOMMES

HAI-CHINH

FABRIQUE DE CASQUES INSOLAIRE EN LIÈGE

74-76 Rue du Pont en Bois, 74-76

2042 HANOI

Một vế câu-đối kính tặng 100 $

Làm một câu-đối để mừng chúng tôi cả các Ngài đã mòng ân ưu-lộ. Hiện có « Tập Kiều » được một vế rằng:

« Rằng nay thành-trạch đổi-« đào, tưởi ra đã khắp;

« . . . . . .

« . . . . . »

Còn một vế nữa, nếu Ngài nào theo đúng qui thức (1) mà đối giúp cho được thật hay thì cứ gởi đến ông Nguyễn-đỗ-Mục, biên-tập báo Trung Bắc Tân-Văn, Hanoi, sẽ xin kính tặng thù-kim một trăm bạc (100 $).

(1) Qui-thức thế nào, đã nói rõ ở đầu bộ tiểu thuyết « TỤC TÂY-MINH-DUYÊN » của ông Nguyễn-đỗ Mục đích-thân.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Đến tối thứ ba 16 Septembre tức là 18 tháng tám ta bản hội cho bạn-hát nghỉ để làm lễ tế Tổ, vậy hôm ấy nghỉ hát.

Tối thứ bảy 13 Septembre 1924

NGUYỆT ĐIỆN

KIẾN GIAI NHÂN

Có đức Thủy-cung công chúa và các hằng nga đứng hát trên cung-giăng.

Tối chủ-nhật 14 Septembre 1924

HOA TÀN THÊM TƯƠI

Trời xanh ghen ghét ma hồng,
Vì ai thiết kế để chồng phu doan.
Lam cho chỉ tải chỉ tam,
Rồi ra đổ lại vào ngâm mới thôi.

Tối thứ hai 15 Septembre 1924

Diễn hai tích

Tích thứ nhất:

CHÚA CHÒM RA ĐỜI

Tích thứ hai:

NHỊ NỮ TRANH PHU

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu CENO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nối-nghiệp J. BLANC, quan bào-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2$40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bào-chế J. BLANC 81, phố Tràng-tiền Hanoi. 2039

NHÀ BÁ-CHUỒNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc:

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh: đau dạ dầy, đi tả, đau ruột, đi thảo dạ.

CÁCH DÙNG: *Cứ trong 24 giờ uống một lần: mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một ít nước lã; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

Giá bán: 0$60 một lọ

Agents d'Annonces en Europe:

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc: các thứ mặt đồ thực nà giá, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim-tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng dung tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

217

Bát quái-cheo!

Thưa Ngài,

Khi Ngài chiêu-cô cho bản-hiệu, hoặc dặn người nhà đến lấy, xin nhớ cho rằng, ngoài cửa có cheo cái **bát quái**, thì mấy chính hiệu chè ngon.

SINH-THÁI

37, Giữa Phố hàng Ngang, 37

2167 HANOI

56 11

THÚY-HỦ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

...Còn họ *Trịnh* kia tức là một người vẫn bán tết lợn ở dưới cầu *Trang-nguyên* đó. Hai cha con tôi vẫn trọ ở nhà hàng họ *Lỗ* tại phía Đông môn kia.

Lỗ đạt nghe xong, liền nói:

— Ối chà! Ta ngỡ là ông họ *Trịnh* nào, chẳng hóa ra *Trịnh-đỗ* vẫn làm nghề mổ lợn! Xưa nay hắn nấp bóng quan kinh-lược tướng-công tôi, mở một cửa hàng bán thịt, thường hay cay thế mà hà-hiếp lừa-dối mọi người vậy.

Lỗ đạt ngảnh lại bảo *Lý-trung* và *Sử-tiến* rằng:

— Hai đại-huynh hãy ngồi đây, để tôi đi đánh cho nó một mẻ.

Lý-trung và *Sử-tiến* vội vàng ôm chặt lấy *Lỗ-đạt*, rồi khuyên-can mà rằng:

— Đại-huynh hãy nguôi cơn giận, để đến mai sẽ hay!

Hai người gia sức khuyên-can mãi, *Lỗ-đạt* mới thôi. Sau *Lỗ-đạt* lại bảo ông cụ già họ *Kim* rằng:

— Đề rồi ngày mai ta cấp tiền lộ-phí cho mà trở về *Đông-kinh*.

Hai cha con ông già họ *Kim* liền nói:

— Nếu ngài giúp cho cha con tôi được trở về quê-hương thì thật là cái ơn tái sinh. Nhưng người chủ trọ tôi khi nào chịu để cho đi, vì họ Trịnh đã dặn người chủ trọ phải có ý coi-giữ chúng tôi để đòi cho xong món nợ.

Lỗ-đạt nói:

— Không hề chi! Việc ấy rồi ta sẽ liệu!

Nói xong, tức thì đờ vào trong mình, lấy ra 5 lạng bạc để ở trên bàn, ngảnh lại nhìn *Sử tiến* mà bảo rằng:

— Hôm nay tôkhông sẵn gắt, đại huynh có bạc, hãy cho tôi vay, rồi ngày mai tôi xin trả lại.

Sử-tiến nói:

Can chi còn phải trả lại!

Nói xong, liền đứng dậy mở khăn gói, lấy ra một đĩnh bạc, cũng cầm để ở trên bàn.

Lỗ đạt lại ngảnh nhìn *Lý trung* rồi nói:

— Đại-huynh có tiền cũng bỏ ra đây!

Lý-trung dở vào trong mình, cũng lấy ra được hai lạng bạc. *Lỗ đạt* thấy ít, liền nói:

— Ông này kiết lắm nhỉ!

Bấy giờ *Lỗ-đạt* cất cầm có 15 lạng bạc trao cho ông cụ già họ *Kim* mà bảo rằng:

— Hai cha con nhà-ngươi nhận lấy số tiền này làm tiền lộ-phí, rồi trở về sửa-soạn sắm đồ hành-lý, sáng mai ta sẽ đến bảo người chủ trọ cho đi, thử xem người chủ trọ có dám ngăn giữ hay không!

Hai cha con họ *Kim* lạy ta rồi quay đi. Còn ai lạng bạc nữa thì *Lỗ-đạt* lại cầm nốp trả *Lý-trung*. Ba người cùng nhau uống rượu hồi lâu, *Lỗ-đạt* lại gọi bảo người chủ tửu-lâu ấy rằng:

— Tiền rượu hết bao nhiêu, để ngày mai ta sẽ trả.

Người chủ vàng vàng dạ dạ mà đáp rằng:

— Bao giờ ngài trả cũng được, chỉ sợ ngài không có lòng chiếu-cố cho mà thôi!

Ba người ở trong tửu-lâu đi ra. Ra đến ngoài phố, từ giã chia tay, *Lý-trung* và *Sử-tiến*, ai nấy đều tìm vào chỗ trọ, còn *Lỗ-đạt* thì lại về phòng trọ ở, ăn định quan kinh-lược tướng công. Khi về tới phòng, *Lỗ-đạt* nghĩ giận mà không ăn bữa cơm tối, tức khắc đi ngủ ngay, người chủ trọ cũng không dám hỏi-han chi cả.

Lại nói chuyện ông già họ *Kim* được 15 lạng bạc ấy đem về phòng trọ, bảo con gái ở nhà thu xếp đồ hành lý, còn mình thì đi ra ngoài thành tìm một cỗ xe thuê sẵn. Tối hôm ấy lại tính trả hết các món tiền ăn và tiền trọ, chỉ định đến sáng hôm sau thì khởi hành. Đầu canh năm ngày hôm sau, ai cha con nhà họ *Kim* đã dậy chăm đến ăn cơm. Khi ăn cơm xong thì trời mới lờ-mờ sáng, *Lỗ-đạt* đã dảo bước bước vào.

Lỗ-đạt cất cao tiếng lên, hỏi người nhà trọ rằng:

Ông già họ *Kim* trọ ở phòng nào?

Người nhà trọ gọi ông già họ *Kim* mà bảo rằng:

— Có ông đệ-hạt họ *Lỗ* đến tìm cụ đó!

Ông già họ *Kim* vội-vàng mở cửa phòng chạy ra, thì thấy *Lỗ đạt*, liền nói:

— Xin mời ngài vào ngồi chơi trong này.

Lỗ-đạt nói:

— Ngồi cái chi nữa! Nhà-ngươi mau mau ra đi, còn đợi đến bao giờ!

Ông già họ *Kim* tay xách khăn gói, cùng người con gái cùi chào *Lỗ-đạt* rồi ra đi. Vừa ra đến ngoài cửa thì có người nhà trọ ngăn giữ lại mà bảo rằng:

— Ông già họ *Kim* định đi đâu thế này!

Lỗ đạt bèn ngoái nhà trọ rằng:

— Ông ấy có thiếu tiền trọ của nhà-ngươi không?

Người ấy nói:

— Tiền trọ nhà tôi, đêm qua đã tính trả xong rồi, chỉ thiếu số tiền bán con cho ông họ *Trịnh*. Ông họ *Trịnh* giao cho tôi phải coi giữ để đòi lấy nợ.

Lỗ đạt nói:

Món nợ của *Trịnh-đồ*, rồi sau ta sẽ trả, bây giờ nhà ngươi cứ để cho người ta đi.

Người ấy nhất định không để cho đi, *Lỗ-đạt* nổi giận, tát cho một cái nộc máu mồm ra. Lại tát thêm cho một cái nữa, gẫy mất hai chiếc răng cửa. Hắn lóp-ngóp bò dậy, rồi trốn thẳng vào trong nhà, bảo với chủ trọ, nhưng chủ trọ cũng không dám ngăn giữ. Ha. cha con họ *Kim* thấy dương tiền ra ngoài tửu lâu, tìm cỗ xe đã thuê sẵn hôm trước rồi đi.

Lỗ đạt sợ mình đi khỏi thì người nhà trọ lại đuổi theo mà ngăn giữ hai cha con họ *Kim* chăng, mới bắc một cái ghế, ngồi đấy trong độ hai giờ, đợi cho hai cha con họ *Kim* đi được xa rồi, bấy giờ mới đứng dậy, đi thẳng đến dưới cầu *Trang-nguyên*, tìm vào hàng thị lợn.

Lại nói chuyện cửa hàng *Trịnh đồ*, cửa mở ai bèn, bắc nai cái ghế thịt, lại có treo răm ba mảnh thịt lợn. *Trịnh đồ* đang ngồi ở bên tủ bạc tại trong cửa hàng trông cho mấy tên đao-thủ bán thịt.

Lỗ đạt đi đến trước cửa, quát to lên mà rằng:

— *Trịnh-đồ* kia!

Trịnh-đồ trông thấy *Lỗ-đạt*, vội-vàng ở trong tủ bạc đi ra, rồi vàng dạ mà rằng:

Xin ngài tha lỗi!

Nói xong, gọi người nhà bắc ghế mời *Lỗ-đạt* ngồi. *Lỗ-đạt* ngồi xuống ghế và nói:

— Ta phụng mệnh quan kinh-lược tướng-công đến bảo nhà-người bán cho 10 cân thịt nạc thai nhỏ, mà cấm không được để dính một chút mỡ nào.

Trịnh-đồ nói:

— Xin vâng!

Nói xong, ngảnh lại bảo bọn đao-thủ rằng:

Các người mau mau thái lấy 10 cân thịt nạc.

Lỗ-đạt lại nói:

— K ông! Nhà-ngươi phải mó tay vào mà thái lấy mới xong!

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

DẠY HỌC

Đàn piano và tiếng anglais

Solfège

48bis, phố Borgnis Desbordes

Giá tiền phải chăng

3995

Ở Đông-Pháp này có một nhà rượu hiệu ông sao là của người Nam-Việt chế-tạo ra các thứ rượu tây, đủ cả các mùi, vừa ngon vừa ngọt, giá tiền rất rẻ, bán buôn bán lẻ, xin các quí-khách chiếu-cố đến cho.

NGUYỄN-VAN-MAO

Chủ-hiệu: Distillerie du Nord

56 và 58, Quai Clémenceau

HANOI

Thuốc Le MUSCOL

Làm cho có sức khỏe

Trị được bệnh huyết suy

làm cho trong máu

thêm chất đỏ

Gởi bán tại:

Hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert, Hanoi

Hỡi các ông mắc phải bệnh tinh (lậu và giang mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 48, phố Principale, làng Hạp cần, là một nhà chuyên-trị, xem thuốc, bệnh tình đã có nặng, thấy ngay nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi tới.

Có cam đoan hẳn một đồng một lọ.

VỊ THUỐC KIẾN HIỆU

1) **Bon-tiêu-g ăi-độc-hoàn**, thuốc này, tỉ các vị thuốc-riên đã nhiều Người dắc dụng, có chẳng những là trị bệnh lậu, còn có thể giải độc mọi chứng khác, mỗi chai 1p.50.

2) **Thuốc-ho**, ho khan, ho nhiệt đờm hợp dụng, ho nóng đờm đau, uống giá nửa chai khỏi ngay tiếp tức, mỗi lọ 0p.30.

3) **Thuốc lị**, bệnh lị thì lâm thử, có đỏ, có trắng, hoặc nóng, hoặc huyết, hễ không có hiệu phát ý trị, thực dễ hai người, thứ thuốc này có thể trị các chứng lị, mỗi chai 0p.30.

4) **Bạch-đới-hoàn**, chuyên trị đàn bà tiểu-tiện ha huyết bạch đới thường lưu, mỗi chai 1p.00.

Trong hiệu các nào cũng có thẳng thuốc ai hỏi điều gì xin trả lời ngay.

Qui-khách ở xa chiếu-cố cho, xin gởi tiền trước, và tiền cước mỗi đồng thêm 0p.20, từ 1p.00 trở lên miễn gửi hàn.

SIOU-HANG-LAM

108, phố hàng Buồm, Hanoi

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giới nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rasco!

0 $ 60 một ống sáu cachets

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện

Nên dùng thuốc:

MYSOL

Làm bằng essence de Santal

Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ

Chế tại phòng thuốc PARAT Paris

Gởi bán tại Hà-nội

hiệu bào-chế **CHASSAGNE**

59, phố Paul Bert.

CỨ MỖI NGÀY

lại uống

MỘT VIÊN THUỐC HƯƠU

CỦA ÔNG

Lương-y DEHAUT

uống trước khi dùng cơm,

thì **CHẮC BỔNG KHỎE MẠNH LUÔN**

và ngăn ngừa các chứng bịnh nguy hiểm bởi tại huyết hư hay là ăn không tiêu mà sanh ra.

Thuốc nước này trị các chứng bịnh:

NHỨC ĐẦU, ĂN KHÔNG TIÊU, NẶNG BAO TỬ, CHÓNG MẶT, KHÔNG THƯ THỚI.

BÁN TẠI: Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg St-Denis Paris, cùng khắp trong mấy tiệm thuốc.

PILULES

APHRODISIAQUES

du Docteur *SIMTHS*

Rất nhanh rất công-hiệu

Chữa các bệnh sinh-dục khốt hẳn mà không có chi là nguy-hiểm cả.

Chỉ tại phòng thuốc **PARAT Paris**

Có gởi bán tại:

Hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

TONG-YUNE-TAI VING-KY

49, Phố hàng Ngang, Hanoi

Kính mới sang về bên hạ giá

Bản-hiệu mới tiếp được hóa Pháp và bản Mỹ gởi sang các thứ kính nhiều đẹp, vỏ-kính và bản nhiều ba chỉ các hồ vật thứ như sau này:

Kính gọng vàng 12 karats cho nữ, (kiểu tròn) mỗi đôi . . . . . 2 $ 50

Kính gọng vàng 12 karats cũng nữ, (kiểu nhỏ) mỗi đôi . . . . . 0 $ 95

Kính gọng bạc vàng các mùi, mỗi đôi. 1 $ 80

Kính gọng đồi mồi các mùi và các mẫu, mỗi đôi . . . . . 0 $ 80

Xin mời các ngài đến chiếu cố cho chúng tôi được hầu hạ làm cám ơn lắm lắm.

2107

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thần-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra ráo phổi làm cho hay ho vặt uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

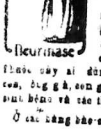
Thuốc nước bổ huyết MÁU BỔ

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ ĐƯỢC,

BỆNH ĐAU GẮN,

BỆNH BUỒN BỰC

Khi nào người ta đau ốm, đau gắn, thì thấy không ngủ được, đau gắn quá, ngủ không ra, các đau nặng, đau ngực, ngủ thì chập chờn, thấy trong mình khó ở mà ăn nhu điên dại, công việc không muốn làm, nếu không chịu chữa ngay thì nhất định nặng nên.

Neurinase

Trong những cơ nặng, mà muốn cho ngủ ngon giấc, khi thức dậy khỏi thấy nặng đầu, thì quí ông nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này ai dùng cũng được, đã trẻ con, ông già, con gái, đàn bà đều hết tay pha bệnh và các thứ bệnh thường gặp.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả.

Nhà sản-dồ « TÂM-TÂM » ở Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chè-chất, thơ nắm nấu cũng vị hơn cả thảy phở cả.

Trị bệnh đau xương và đau lưng

Những bệnh ai thường mắc phải thì có bệnh đau lưng, đau xương, đau gân, các bệnh về thấp-nhiệt, vân vân..., cũng là nhiều bệnh tật, cái gốc đều do trong thân thể nhiều chất acide urique mà ra cả.

Thuốc Pilules Foster trị bệnh đau lưng và đau xương rất công-hiệu. Thuốc ấy làm cho trong thân-thể mất hết chất acide urique mà gây nên các bệnh ấy. Thuốc ấy làm cho bộ thần-kinh và khớp xương được mạnh mẽ. Thuốc ấy làm cho mất những chứng phong-tê, và các bệnh về thấp-thũng. Thuốc ấy trừ các bệnh nhiều khi không biết gốc ở đâu, mà kỳ thực là nội thần-kinh, hoặc trong thân-thể nhiều chất acide urique quá. Thuốc ấy uống không có gì là nguy-hiểm, mà hiệu-nghiệm rất chóng. Thuốc ấy làm cho trong người dễ chịu, và lọc máu cho chóng. Các thứ thuốc Foster bán tại số 15, rue Salle-Ferdinand, Paris-17e

Hãng bào-chế nào cũng có bán

Thuốc thụt PARAT

Chữa các bệnh sinh-dục rất nhanh, và hợp phép.

RẤT CÔNG-HIỆU

Giá bán 1 $ 00

Chỉ tại phòng thuốc PARAT, Paris

Có gửi bán tại Hà-nội

HIỆU BÀO-CHẾ

CHASSAGNE

59, phố Paul Bert

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酷補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2 $ 40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晚吉吉啦每吉啦沒嘴醜欺咬稍

Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

2099 *31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi*

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị tinh nhỏ không có pha chi nhiều nhỏ, mỗi hoàn 0,50 cr (uống từ 3 đến 6 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÀC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GẮN-CỐT

THUỐC PHÁP Trữ bán: 6, Rue St Fus-le-Ru, PARIS Ở PHÁP QUỐC LẠN

Cùng có bán tại: Rond, M. CHASSAGNE, Pha-Haiphong, L. BOURGUIGNON, Phủ-, và các hiệu bào chế khác.

THUẬN-THÀNH

BOTTIER — CHAPELIER

HANOI — 7, Rue des Cuirs, 7 — HANOI

Bản-hiệu mới in xong Catalogue 1924, nhiều kiểu đẹp, xin mời các Quí-khách chiếu-cố

Chủ hiệu: NGUYỄN TIẾN NĂM kính-mời

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

hoặc 500.000, hoặc 200.000, hoặc 100.000 quan

Muốn được như ý, nên mua một phiếu

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lần mua có thể góp 20 quan, còn 10 tháng thì góp 10 quan, còn 5 tháng thì góp 5 quan, còn 1 tháng thì góp 1 quan. Nếu được số lời nhiều hơn số tiền góp thì được lời nhiều, nếu không được số lời thì được số tiền góp lại, không mất một đồng nào cả. Vậy ai có ý muốn mua thì nên mua ngay kẻo hết. Mua càng đông càng tốt, vì càng đông thì số lời càng nhiều.

Vì Crédit National mới thành lập, nên chưa có dịp nào trúng số lớn, nhưng chắc chắn rằng trong năm tháng này, sẽ có dịp trúng số lớn. Vì Crédit National mới thành lập, nên chưa có dịp nào trúng số lớn, nhưng chắc chắn rằng trong năm tháng này, sẽ có dịp trúng số lớn.

Le Crédit National, 1920 est autorisé par le Ministre des Finances, Journal Officiel du 15 Mars 1920, à faire appel au public pour la vente de ses titres.

1 lô	MỘT TRIỆU		
1 lô	500.000 quan		
2 lô	250.000 quan		
3 lô	100.000 quan		
5 lô	50.000 quan		

Điều rất cần là tiền tỷ trong một năm chắc là 20 triệu quan

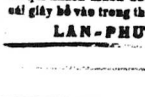
Như vậy rất có cũng để trúng lắm

Muốn được rõ thêm xin gởi 20 quan cho ông chủ-nhiệm nhà:

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Fapere, MARSEILLE (France) R. C. 5576

Tiền bán ra mỗi tháng một lần vào ngày 15 Mars 1920, còn sau mua ra được do điều khác chăn.

NÊN LẠI HIỆU QUEN!

Hiệu chúng tôi làm hàn xếp đã lâu năm vậy được nhiều qui-khách tin dùng nên phải một ngày một gắng sức làm cho được vừa ý qui-khách.

Khăn bàn-hiệu làm bằng hượt và nhiều thứ vải; vải lót trong khăn đã có riêng một thứ vải tốt hơn các thứ vải sơn. Vậy bản-hiệu có nhời kính cáo để qui-khách muốn dùng xin quá bộ lại xem, hoặc do đâu cho đúng bằng cái giấy bỏ vào trong thư gửi cho bản-hiệu. Hàng xin gửi tỉnh-hóa giao-ngân.

LAN-PHƯƠNG N° 79, *Rue de la Soie, Hanoi* 2110

Vé Foncières 1909 và vé rút số Panama

Có những lô lớn 500.000 quan, 250.000 quan, 100.000 quan, 50 000 quan, 10.000 quan, và nhiều lô 1.000 quan.

Mua cả hai vé, kỳ đầu nộp liền 20 quan, còn thì nộp làm 23 tháng.

Nộp tiền một kỳ tức nhất, thì một mình được quyền sở-hữu, hễ lô trúng số mình được lĩnh cả tiền. Nộp tiền được ngay cái số mẹ, và số vé ấy được dự các cuộc rút số, mãi cho đến khi số ra thì thôi. Thang nào cũng được cái bảng kê số vé trúng số, không mất tiền gì cả.

Bản-hiệu có bán cả các thứ trái-đon Pháp có cuộc rút số. Như Crédit National 1919, 1920, 1921 và ville de Paris, 1910 và 1912. Các trái đơn bán theo bản luật riêng ngày 12 Mars 1900.

Muốn hỏi điều gì viết giấy đến viện tổng đại-biểu của nhà ngân-hàng **Banque de change et de crédit à Marseille,** *tại số 30, Avenue du Grand Bouddha, Hanoi.*

Với 10 quan, sẽ được

100.000 quan

Muốn thử vậy, nên mua một phiếu

CRÉDIT FONCIER 1912

Lần mua phiếu phải góp 10 quan, sau mỗi tháng đóng 20 quan.

Nếu tiền lần đầu liền được quyền sở-hữu cái vé, và hễ vé trúng số được lời ra ấy.

Mỗi tháng cứ ngày 22 thì rút số — Nghĩa là mỗi năm 12 lần rút số

Nộp tiền liền được ngay cái số vé, và được dự tất cả các cuộc rút số cho đến khi vé trúng số mới thôi. Cho vé *Crédit Foncier de France* được 3 % lợi tức.

MỖI LẦN RÚT SỐ, CÓ:

1 lô	100.000 quan	72 lô	1.000 quan
1 lô	10.000 quan	100 lô	500 quan

Số danh-hiệu và số tiền nộp kỳ thứ nhất là 10 quan

của Comptoir Colonial de Crédit à Marseille, 128, Boulevard Perier

---

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN